

GRŪDŲ IR ALIEJINIŲ AUGALŲ SĖKLŲ RINKOS STATISTINIO TYRIMO METODIKA

I SKYRIUS

BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Grūdų ir aliejinių augalų sėklų rinkos statistinio tyrimo metodikoje (toliau – Metodika) nustatomi grūdų ir aliejinių augalų sėklų rinkos statistinio tyrimo (toliau – statistinis tyrimas) tikslai, išvardijami statistinį tyrimą reglamentuojantys teisės aktai, aprašomi statistinio tyrimo atlikimo metodai, apžvelgiamas statistinių duomenų surinkimas ir apdorojimas: statistinio tyrimo duomenų šaltiniai, surinkimo formos ir būdai, statistinių duomenų kokybės kontrolė, neatitikčių registravimas, duomenų įvedimas į Lietuvos žemės ūkio ir maisto produktų rinkos informacinės sistemos Interaktyviąją duomenų įvesties sistemą, jų apdorojimas ir koregavimas, statistinių rodiklių skaičiavimas ir rezultatų pateikimas naudotojams.

II SKYRIUS

STATISTINIO TYRIMO TIKSLAS

2. Statistinio tyrimo tikslas – nustatyti grūdų ir aliejinių augalų sėklų prekybos kiekius ir vertes, perdirbimo ir atsargų kiekius, laikinojo saugojimo kiekius, grūdų ir aliejinių augalų sėklų produktų gamybos kiekius ir pardavimo kiekius ir vertes, superkamų grūdų ir aliejinių augalų sėklų kokybę Lietuvoje, ryžių atsargas, stebėti derliaus nuėmimo eigą, nustatyti iššalusių pasėlių plotus ir apibendrintą statistinę informaciją pateikti naudotojams, sukurti informacinę aplinką žemės ūkio ir maisto produktų rinkos dalyviams, valstybės valdymo, savivaldos institucijoms ir kitiems informacijos naudotojams rinkai stebėti, analizuoti ir prognozuoti, taip pat grūdų ir aliejinių augalų sėklų sektoriaus politikai formuoti.

3. Pagrindiniai statistinės informacijos naudotojai yra Lietuvos statistikos departamentas, Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Europos Komisija, kitos valstybės ir savivaldybių institucijos ir įstaigos, žiniasklaida, verslo ir mokslo atstovai, Europos ir kitos tarptautinės institucijos.

4. Tiriamasis laikotarpis ir (arba) periodiškumas: savaitė, mėnuo, pusmetis, metai.

III SKYRIUS

PAGRINDINĖS SĄVOKOS IR SUTRUMPINIMAI

5. Metodikoje vartojamos sąvokos:

5.1. **aliejinių augalų sėklų aliejingumas** – aliejaus kiekis sausojoje medžiagoje;

5.2. **duomenų teikėjai:**

5.2.1. grūdų ir aliejinių augalų sėklų prekybos, perdirbimo ir laikinojo sandėliavimo įmonės;

5.2.2. grūdų ir aliejinių augalų sėklų produktų gamybos ir prekybos įmonės;

5.2.3. ryžių perdirbimo ir prekybos įmonės;

5.2.4. rajonų savivaldybių administracijos seniūnijos, kuriose yra grūdų ir aliejinių augalų augintojų, turinčių grūdų ir aliejinių augalų pasėlių plotų 50 ha ir daugiau;

5.3. **duomenų tvarkytojas** – VĮ Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centras (toliau – ŽŪIKVC);

5.4. **ekologiškų grūdų ir aliejinių augalų sėklų prekybos ir perdirbimo įmonė ar ūkis** – sertifikavimo įstaigos sertifikuota įmonė ar ūkis, atitinkantys teisės aktų, reglamentuojančių ekologiškų žemės ūkio ir maisto produktų gamybą, reikalavimus, kurie superka iš sertifikuotų ekologinės gamybos ūkių ar kitų ekologinių tvarkymo ūkio subjektų ekologiškus grūdus ir (arba) aliejinių augalų sėklas ir (arba) jas parduoda, perdirba ir gamina rinkai tiekiamus gaminius;

5.5. **grūdinių ir aliejinių augalų augintojas** – ūkininkas ar kitas žemės ūkio veiklos subjektas, auginantis grūdus ir (arba) aliejinius augalus;

5.6. **grūdų baltymai** – džiovintas šalutinis grūdų gamybos produktas, gaunamas atskyrus krakmolą nuo baltyminės medžiagos;

5.7. **grūdų ir aliejinių augalų sėklų drėgnis** – grūdų ir (arba) aliejinių augalų sėklose esantis drėgmės kiekis masės procentais;

5.8. **grūdų ir aliejinių augalų sėklų laikinojo sandėliavimo įmonė** – įmonė, kuri iš javų ir (arba) aliejinių augalų sėklų augintojų priima sandėliuoti grūdus ir (arba) aliejinių augalų sėklas;

5.9. **grūdų ir aliejinių augalų sėklų perdirbimo įmonė** – įmonė, kuri superka iš grūdų ir (arba) aliejinių augalų augintojų grūdus ir (arba) aliejinių augalų sėklas, juos perdirba, iš jų gamina rinkai tiekiamus gaminius;

5.10. **grūdų šlapiasis glitimas** – iš kvietinių miltų tešlos išplovus krakmolą gaunama tąsi baltyminė medžiaga, kuri susidaro iš grūdų baltymų gliadino ir gliuteino frakcijų ir kurios kiekis išreiškiamas procentais;

5.11. **IDIS** – Interaktyvioji duomenų įvesties sistema;

5.12. **įmonė** – gaminantis prekes ir (arba) teikiantis paslaugas organizacinis juridinis vienetas, užsiimantis viena ar daugiau veiklos rūšių vienoje ar keliose vietose ir turintis sprendimų priėmimo teisę;

5.13. **kritimo skaičius** – grūdų kokybės rodiklis, išreiškiantis krakmolą skaidančių į cukrų fermentų amilazių aktyvumą;

5.14. **LŽŪMPRIS** – Lietuvos žemės ūkio ir maisto produktų rinkos informacinė sistema;

5.15. **LŽŪMPRIS valdytoja** – Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija;

5.16. **prekyba grūdais ir aliejinių augalų sėklomis** (toliau – prekyba) – veikla, apimanti grūdų ir (arba) aliejinių augalų sėklų supirkimą iš grūdų ir (arba) aliejinių augalų augintojų ir kitų vidaus rinkos subjektų, įvežimą iš Europos Sąjungos, kitų Europos ekonominės erdvės ar trečiųjų valstybių ir išvežimą iš jų, taip pat pardavimą vidaus rinkoje;

5.17. **ryžių perdirbimo ir prekybos įmonė** – įmonė, kuri superka, perdirba ir parduoda ryžius;

5.18. **sedimentacijos rodiklis** – apibendrinamasis miltų glitimo, tešlos ir duonos savybių rodiklis.

6. Kitos Metodikoje vartojamos sąvokos apibrėžtos Lietuvos Respublikos statistikos įstatyme.

IV SKYRIUS

STATISTINĮ TYRIMĄ REGLAMENTUOJANTYS TEISĖS AKTAI

7. Statistinių tyrimų reglamentuojantys teisės aktai:

7.1. 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1308/2013, kuriuo nustatomas bendras žemės ūkio produktų rinkų organizavimas ir panaikinami Tarybos reglamentai (EEB) Nr. 922/72, (EEB) Nr. 234/79, (EB) Nr. 1037/2001 ir (EB) Nr. 1234/2007 (OL 2013 L 347, p. 671), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2017 m. balandžio 20 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentu (ES) 2017/1185, kuriuo nustatomos Europos Parlamento ir Tarybos reglamentų (ES) Nr. 1307/2013 ir (ES) Nr. 1308/2013 taikymo taisyklės dėl informacijos ir dokumentų teikimo Komisijai ir kuriuo iš dalies keičiami ir panaikinami keli Komisijos reglamentai (OL 2017 L 171, p. 113);

7.2. 2009 m. birželio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 543/2009 dėl augalininkystės statistikos, panaikinantys Tarybos reglamentus (EEB) Nr. 837/90 ir (EEB) Nr. 959/93 (OL 2009 L 167, p. 1), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2015 m. liepos 13 d. Komisijos Deleguotuoju Reglamentu (ES) Nr. 1557/2015 (OL 2015 L 244, p. 11);

7.3. 2008 m. rugsėjo 5 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 889/2008, kuriuo nustatomos išsamios Tarybos reglamento (EB) Nr. 834/2007 dėl ekologinės gamybos ir ekologiškų produktų ženklavimo įgyvendinimo taisyklės dėl ekologinės gamybos, ženklavimo ir kontrolės (OL 2008 L

250, p. 1), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2017 m. gruodžio 8 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentu (ES) Nr. 2017/2273 (OL 2017 L 326, p. 42);

7.4. Lietuvos Respublikos žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatymo 12 straipsnis;

7.5. Lietuvos žemės ūkio ir maisto produktų rinkos informacinės sistemos nuostatai, patvirtinti Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2004 m. balandžio 8 d. įsakymu Nr. 3D-156 „Dėl Lietuvos žemės ūkio ir maisto produktų rinkos informacinės sistemos nuostatų patvirtinimo“.

V SKYRIUS

NAUDOJAMI KLASIFIKATORIAI IR STANDARTAI

8. Statistiniame tyrime naudojamas Ekonominės veiklos rūšių klasifikatorius (EVRK 2 red.), patvirtintas Lietuvos statistikos departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės generalinio direktoriaus 2007 m. spalio 31 d. įsakymu Nr. DĮ-226 „Dėl Ekonominės veiklos rūšių klasifikatoriaus patvirtinimo“ (paskelbtas Oficialiosios statistikos portale <http://osp.stat.gov.lt/klasifikatoriai>).

9. Statistiniame tyrime naudojami standartai:

9.1. Lietuvos standartas LST 1524:2003/1K:2008 „Kviečiai. Supirkimo ir tiekimo reikalavimai“;

9.2. Lietuvos standartas LST 1580:2003/1K:2008 „Rugiai. Supirkimo ir tiekimo reikalavimai“;

9.3. Lietuvos standartas LST 1797:2003/1K:2008 „Miežiai. Supirkimo ir tiekimo reikalavimai“;

9.4. Lietuvos standartas LST 1610:2004/1K:2008 „Avižos. Supirkimo ir tiekimo reikalavimai“;

9.5. Lietuvos standartas LST 1581:2004/1K:2008 „Grikliai. Supirkimo ir tiekimo reikalavimai“;

9.6. Lietuvos standartas LST 1948:2004/1K:2008 „Kvietrugiai. Supirkimo ir tiekimo reikalavimai“;

9.7. Lietuvos standartas LST 1954:2004/1K:2008 „Kukurūzai. Supirkimo ir tiekimo reikalavimai“;

9.8. Lietuvos standartas LST 1513:2004/1K:2008 „Žirniai. Supirkimo ir tiekimo reikalavimai“;

9.9. Lietuvos standartas LST 1323:2006 „Aliejingosios sėklos. Rapsų ir rapsukų sėklos. Supirkimo ir tiekimo reikalavimai“;

9.10. Lietuvos standartas LST 1133:2003/1K:2004 „Kvietiniai miltai. Bendrieji reikalavimai“;

9.11. Lietuvos standartas LST 1481:2004 „Ruginiai miltai“;

9.12. Lietuvos standartas LST 1947:2004/P:2009 „Kvietiniai rupūs miltai“;

9.13. Lietuvos standartas LST 1946:2004/P:2009 „Ruginiai rupūs miltai“.

VI SKYRIUS

TIRIAMOSIOS VISUMOS ELEMENTŲ APRĖPTIS,

VERTINAMI PARAMETRAI

10. Geografinė statistinio tyrimo aprėptis: statistinių rodiklių surinkimas apima visą Lietuvos Respubliką.

11. Statistinio tyrimo vienetai:

11.1. grūdų ir aliejinių augalų sėklų prekybos ir perdirbimo įmonės;

11.2. grūdų ir aliejinių augalų sėklų laikinojo sandėliavimo įmonės;

11.3. grūdų ir aliejinių augalų sėklų produktų gamybos ir prekybos įmonės;

11.4. grūdinių ir aliejinių augalų augintojai, kurie augina grūdinius ir aliejinius augalus;

11.5. ryžių perdirbimo ir prekybos įmonės.

12. Vertinami parametrai:

12.1. grūdų ir aliejinių augalų sėklų prekybos kiekiai ir vertės, perdirbimo ir atsargų kiekiai, superkamų grūdų ir aliejinių augalų sėklų kokybė. Kiekis pateikiamas tonomis (t), vertė – eurai (EUR), drėgnis, baltymai, šlapiasis glitimas ir priemaišų kiekis – procentais (proc.), sedimentacijos rodiklis – mililitrais (ml), kritimo skaičius – sekundėmis (sek.);

12.2. grūdų ir aliejinių augalų sėklų laikinojo sandėliavimo kiekiai. Kiekis pateikiamas tonomis (t);

12.3. grūdų ir aliejinių augalų sėklų produktų gamybos ir pardavimo kiekiai ir vertės. Kiekis pateikiamas tonomis (t), vertė – eurai (EUR);

12.4. grūdinių ir aliejinių augalų nuimtas plotas, gautas derlius, augintojų sandėliuose laikomi grūdų ir aliejinių augalų sėklų kiekiai, žeminių pasėlių iššalę plotai. Plotas pateikiamas hektarais (ha), kiekis – tonomis (t);

12.5. ryžių atsargų kiekiai ir išeiga. Kiekis pateikiamas tonomis (t), išeiga – procentais (proc.).

VII SKYRIUS

STATISTINIAM TYRIMUI TAIKOMI METODAI

13. Statistinis tyrimas atliekamas taikant šiuos metodus:

13.1. surenkant duomenis iš įmonių, kurios vykdo prekybą, perdirba ir priima laikinai sandėliuoti grūdus ir aliejinių augalų sėklas, taikomas ištisinio tyrimo metodas. Įmonių sąrašus kiekvienų metų pabaigoje ŽŪIKVC derina su Lietuvos statistikos departamento Žemės ūkio ir aplinkosaugos statistikos skyriumi;

13.2. surenkant duomenis iš grūdinių ir aliejinių augalų augintojų, kurie augina grūdinius ir aliejinius augalus, taikomas nupjautinės imties tyrimo metodas. Statistiniame tyrime dalyvauja grūdinių ir aliejinių augalų augintojai, kurie augina ≥ 50 ha grūdų ir aliejinių augalų. Šių deklaruotų pasėlių plotų sąrašus kiekvienais metais už statistinių ataskaitų duomenų surinkimą, patikrą ir administravimą atsakingas ŽŪIKVC Rinkos informacijos ir ekonominės analizės skyriaus specialistas (toliau – specialistas) gauna iš ŽŪIKVC Geografinių informacinių sistemų skyriaus.

VIII SKYRIUS

STATISTINIŲ DUOMENŲ SURINKIMAS

14. Statistinio tyrimo duomenų šaltinis yra įmonių, vykdančių atitinkamą veiklą, bei į imtį (grūdinių ir aliejinių augalų augintojai, kurių grūdų ir aliejinių augalų pasėlių plotas ≥ 50 ha) patekusių grūdinių ir aliejinių augalų augintojų apklausos duomenys. Statistinį tyrimą atlieka ŽŪIKVC. Statistinis tyrimas atliekamas pagal duomenų teikėjų užpildytų statistinių ataskaitų formų, patvirtintų Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2006 m. gruodžio 29 d. įsakymu Nr. 3D-512 „Dėl Duomenų apie grūdus ir aliejinių augalų sėklas teikimo taisyklių patvirtinimo“ (įsakymo aktuali redakcija) (toliau – Taisyklės), duomenis.

15. Grūdų ir aliejinių augalų sėklų prekybos ir perdirbimo įmonės duomenis pateikia užpildydamos:

15.1. Grūdų ir aliejinių augalų sėklų supirkimo savaitės statistinę ataskaitos formą GS-1 (toliau – forma GS-1). Praėjusios savaitės duomenys (turimi iki antradienio 14 val.) pateikiami kas savaitę iki antradienio 14 val. Tai yra statistinis tyrimas, pristatantis preliminarius praėjusios savaitės grūdų ir aliejinių augalų sėklų supirkimo kiekius ir kainas;

15.2. Grūdų ir aliejinių augalų sėklų prekybos ir perdirbimo mėnesio statistinę ataskaitos formą GS-2 (toliau – forma GS-2). Praėjusio mėnesio duomenys pateikiami kas mėnesį iki einamojo mėnesio 12 d.;

15.3. Superkamų grūdų ir aliejinių augalų sėklų kokybės periodinę statistinę ataskaitos formą GS-6 (toliau – forma GS-6). Duomenys pateikiami du kartus per metus: laikotarpio nuo derliaus nuėmimo pradžios iki rugpjūčio 20 d. duomenys pateikiami iki rugpjūčio 20 d., o laikotarpio nuo rugpjūčio 20 d. iki rugsėjo 20 d. pateikiami iki rugsėjo 20 d.

16. Grūdų ir aliejinių augalų sėklų saugojimo įmonės duomenis pateikia užpildydamos grūdų ir aliejinių augalų sėklų laikinojo sandėliavimo mėnesio statistinę ataskaitos formą GS-3 (toliau – forma GS-3). Praėjusio mėnesio duomenys pateikiami kas mėnesį iki einamojo mėnesio 12 d.

17. Grūdų ir aliejinių augalų sėklų perdirbimo įmonės duomenis pateikia užpildydamos produktų gamybos ir pardavimo mėnesio statistinę ataskaitos formą GS-4 (toliau – forma GS-4). Praėjusio mėnesio duomenys pateikiami kas mėnesį iki einamojo mėnesio 12 d.

18. Rajonų savivaldybių administracijos seniūnijos duomenis pateikia užpildydamos:

18.1. Nuimto derliaus ir augintojų sandėliuose laikomų grūdų kiekių savaitinę ir pusmetinę statistinę ataskaitos formą GS-5 (toliau – forma GS-5). Nuo rugpjūčio 10 d. iki rugsėjo 15 d. duomenys pateikiami iki kiekvieno penktadienio 12 val. už praėjusią savaitę. Vėliau iki sausio 15 d. pateikiami antrojo pusmečio duomenys, o iki liepos 15 d. pateikiami pirmojo pusmečio duomenys. Seniūnijos turi teikti suvestinę seniūnijos ataskaitą apie seniūnijos teritorijoje esančių grūdinių ir aliejinių augalų augintojų, kurių grūdų ir aliejinių augalų pasėlių plotas ≥ 50 ha, nuimtą derlių ir sandėliuose laikomus grūdų kiekius;

18.2. Žiemiųjų pasėlių iššalimo metinę statistinę ataskaitos formą GS-8 (toliau – forma GS-8). Duomenys pateikiami kartą per metus iki einamųjų metų balandžio 10 d. Seniūnijos turi teikti suvestinę seniūnijos ataskaitą apie seniūnijos teritorijoje esančių grūdinių ir aliejinių augalų augintojų, kurių grūdų ir aliejinių augalų pasėlių plotas ≥ 50 ha, iššalusius žiemiųjų pasėlių plotus.

19. Ryžių perdirbimo ir prekybos įmonės duomenis pateikia užpildydamos Ryžių atsargų metinę statistinę ataskaitos formą GS-9 (toliau – forma GS-9). Duomenys pateikiami kartą per metus iki einamųjų metų spalio 15 d. Pateikiami ryžių atsargų duomenys, turimi einamųjų metų rugpjūčio 31 d.

20. Statistinius duomenis seniūnijoms grūdinių ir aliejinių augalų augintojai, kurių grūdinių ir aliejinių augalų pasėlių plotas ≥ 50 ha, pagal patvirtintas ataskaitų formas gali pateikti telefonu, el. paštu, faksu, atvykdami į seniūniją arba seniūnijos darbuotojui nuvykus pas augintoją.

21. Statistiniai duomenys duomenų tvarkytojui teikiami patvirtintose ataskaitų formose naudojant LŽŪMPRIS IDIS adresu https://is.vic.lt/pls/vris/ris_start.loginVesti. Nesant techninių galimybių duomenis pateikti per LŽŪMPRIS IDIS, jie teikiami elektroniniu paštu: grudai@vic.lt, eko@vic.lt, arba faksu (8 5) 203 0050.

IX SKYRIUS

DUOMENŲ TEIKĖJŲ TEIKIAMŲ STATISTINIŲ DUOMENŲ KOKYBĖS KONTROLĖ, NEATITIKČIŲ REGISTRAVIMAS

22. Prieš patvirtindamas pateiktą statistinę ataskaitą, specialistas atlieka pirminę pateiktų statistinių ataskaitų išsamumo ir patikimumo patikrą.

23. Pirminės patikros metu yra atliekama aritmetinė ir loginė statistinių duomenų įvedimo kontrolė. Tikrinamos aritmetinės klaidos ir loginis ryšys tarp reikšmių. LŽŪMPRIS, aptikusi galimą neatitiktį ar klaidą, pateikia įspėjimą raštu.

24. Gauti statistiniai duomenys lyginami su ankstesnio laikotarpio statistiniais duomenimis. Atliekama agreguota statistinių duomenų analizė, klaidų, turinčių įtakos galutiniams tyrimo rezultatams, paieška. Dėl klaidų ar trūkstamos informacijos aiškinamasi su duomenų teikėjais.

25. Nustačius netikslumų, duomenų teikėjas apie tai informuojamas telefonu arba elektroniniu paštu, jam nurodomas terminas patikslintai statistinei ataskaitai pateikti.

26. Statistinių duomenų įvedimo ar patikros metu nustatytas neatitiktis ir koregavimo veiksmus specialistas užregistruoja Neatitiktį registravimo žurnale.

27. Baigęs statistinių duomenų patikrą ir gavęs patikslintus duomenis, specialistas koregavimo veiksmus turi įrašyti Neatitiktį registravimo žurnale.

X SKYRIUS

STATISTINIŲ DUOMENŲ KOREGAVIMAS IR PREVENGINIAI VEIKSMAI

28. Statistinio tyrimo duomenys gali būti koreguojami:

28.1. specialistui nustačius neatitiktį po pirminės pateiktų statistinių ataskaitų statistinių duomenų išsamumo ir patikimumo patikros;

28.2. duomenų teikėjui pageidaujant;

28.3. nustačius neatitiktį per patikrą.

29. Pirminės statistinių duomenų patikros metu nustatęs neatitiktį specialistas privalo tą pačią dieną informuoti apie tai duomenų teikėją elektroniniu paštu arba telefonu ir nurodyti terminą patikslintai statistinei ataskaitai pateikti.

30. Duomenų teikėjui pateikus patikslintą statistinę ataskaitą specialistas privalo dar kartą atlikti duomenų patikrą, pakoreguoti duomenis LŽŪMPRIS IDIS ir neatitiktį užregistruoti Neatitiktį registravimo žurnale.

31. LŽŪMPRIS IDIS yra saugoma duomenų koregavimo istorija.

32. Pakoregavus duomenis LŽŪMPRIS IDIS, informacija, paskelbta ŽŪIKVC interneto svetainėje www.vic.lt ir statistiniuose leidiniuose, taip pat yra koreguojama (pateikiama naujausia statistinė informacija). Pakoreguota statistinė ataskaita Europos Komisijai siunčiama esant 10 ir daugiau procentų paklaidai.

33. Pasikartojant teikiamų statistinių duomenų neatitiktims specialistas gali inicijuoti patikrą įmonėje.

34. Vadovaujantis įrašais Neatitikčių registravimo žurnale, neatitikčių analizės rezultatais ir patikros rezultatais, planuojami prevenciniai veiksmai.

35. Už prevencinių veiksmų planavimą yra atsakingas ŽŪIKVC Rinkos informacijos ir ekonominės analizės skyriaus Grūdų ir aliejinių augalų sėklų sektoriaus darbuotojas.

XI SKYRIUS

STATISTINIŲ RODIKLIŲ SKAIČIAVIMO FORMULĖS IR JŲ PAAIŠKINIMAI

36. Iš surinktų formos GS-1 duomenų pagal grūdų ir aliejinių augalų sėklų pavadinimus susumuojami supirkimo kiekiai ir vertės ir skaičiuojamos vidutinės svartinės kainos:

$$V = \frac{I_1 + I_2 + K + I_n}{G_1 + G_2 + K + G_n}$$

čia: V – vidutinė (svartinė) kaina (EUR už t); I₁, I₂, I_n – supirktų grūdų vertės (EUR); G₁; G₂; G_n – grūdų kiekiai (t).

37. Iš surinktų formos GS-2 duomenų pagal grūdų ir aliejinių augalų sėklų pavadinimus susumuojami supirkimo, importo, pardavimo, perdirbimo, atsargų kiekiai (t) ir skaičiuojamos vidutinės svartinės kainos (EUR už t) (analogiškai kaip ir formos GS-1).

38. Iš surinktų formos GS-3 duomenų pagal grūdų ir aliejinių augalų sėklų pavadinimus susumuojami grūdų ir aliejinių augalų sėklų atsargų kiekiai (t) mėnesio pradžioje ir pabaigoje, priimtų laikinai saugoti ir iš laikinojo saugojimo išduotų grūdų ir aliejinių augalų sėklų kiekiai (t).

39. Iš surinktų formos GS-4 duomenų pagal grūdų ir aliejinių augalų sėklų produktų pavadinimus susumuojami pagaminti ir parduoti produktų kiekiai (t) ir skaičiuojamos vidutinės svartinės pardavimo kainos (EUR už t) (analogiškai kaip ir forma GS-1).

40. Iš surinktų formos GS-5 duomenų pagal grūdų ir aliejinių augalų sėklų pavadinimus apskaičiuojami:

– vidutinis derlingumas:

$$Y = \frac{D_1 + D_2 + K + D_n}{P_1 + P_2 + K + P_n}$$

čia: Y – vidutinis derlingumas (t iš ha); D₁, D₂, D_n – gautas derlius (t); P₁, P₂, P_n – nuimtas plotas (ha);

– nuimto grūdų ir aliejinių augalų sėklų ploto procentinė dalis:

$$N = \frac{(P_1 + P_2 + K + P_n) * 100\%}{E_1 + E_2 + K + E_n}$$

čia: N – nuimtas plotas (%); P₁, P₂, P_n – nuimtas plotas (ha); E₁, E₂, E_n – deklaruotas plotas (ha);

– sandėliuose laikomų grūdų kiekis:

$$VA = \frac{(VP_1 + VP_2 + K + VP_n) * (A_1 + A_2 + K + A_n)}{E_1 + E_2 + K + E_n}$$

čia: VA – atsargos, esančios augintojų, kurių grūdinių ir aliejinių augalų pasėlių plotas sudaro ≥ 50 ha, sandėliuose, (t); VP₁, VP₂, VP_n – augintojų, kurių grūdinių ir aliejinių augalų pasėlių plotas sudaro ≥ 50 ha, deklaruotas plotas (ha); A₁, A₂, A_n – formą GS-5 pateikusių augintojų grūdų atsargos (t); E₁, E₂, E_n – formą GS-5 pateikusių augintojų deklaruotas plotas (ha).

41. Iš surinktų formos GS-6 duomenų pagal superkamų grūdų ir aliejinių augalų sėklų pavadinimus apskaičiuojami drėgnio (proc.), baltymų (proc.), šlapiojo glitimo (proc.), sedimentacijos rodiklio (ml), kritimo skaičiaus (sek.), bendro priemaišų kiekio (proc.), grūdinių priemaišų kiekio (proc.), šiukšlinių priemaišų kiekio (proc.) ir aliejinių augalų sėklų aliejingumo (proc.) aritmetiniai vidurkiai.

42. Iš surinktų formos GS-8 duomenų pagal grūdų ir aliejinių augalų sėklų pavadinimus apskaičiuojami iššalę pasėlių plotai (proc.).

43. Iš surinktų formos GS-9 duomenų pagal ryžių pavadinimus susumuojami ryžių atsargų kiekiai (t), turimi einamųjų metų rugpjūčio 31 d., bei vidutinės sveikų grūdų išeigos (proc.) aritmetiniai vidurkiai.

XII SKYRIUS

NAUDOJAMOS KOMPIUTERIŲ PROGRAMOS

44. Statistiniams duomenims analizuoti ir apdoroti naudojama LŽŪMPRIS IDIS, sukurta sistemos „Oracle“ pagrindu.

45. Galutinė informacija rengiama, analizuojama ir papildomi skaičiavimai atliekami programa „Excel“.

XIII SKYRIUS

NAUDOTOJAMS PATEIKIAMA INFORMACIJA

46. Statistinė informacija skelbiama ŽŪIKVC statistinės informacijos skelbimo kalendoriuje (skelbiamas viešai) nustatytais terminais ir nustatytoje informacijos skelbimo vietoje.

47. Statistinė informacija teikiama LŽŪMPRIS valdytojais, Europos Komisijai, Lietuvos statistikos departamentui ir kitoms institucijoms Taisyklėse nurodytais terminais.

48. Pagal formą GS-1:

48.1. kiekvieną savaitės trečiadienį iki 12 val. Briuselio laiku (pagal Komisijos reglamento (ES) Nr. 1272/2009 56 straipsnio 3 dalį) Europos Komisijai interneto svetainėje <https://webgate.ec.europa.eu/agriportal/awaiportal> pateikiamos vidutinės svartinės grūdų ir rapsų supirkimo (iš augintojų) kainos;

48.2. kiekvieną savaitės ketvirtadienį LŽŪMPRIS valdytojais perduodami grūdų ir aliejinių augalų sėklų supirkimo kiekiai ir kainos.

49. Pagal formą GS-2:

49.1. kiekvieną mėnesį (pagal suderintą kalendorių) Lietuvos statistikos departamentui pateikiama surinkta statistinė informacija apie grūdų ir aliejinių augalų sėklų supirkimo kiekius, vertes ir tos informacijos suvestinė ataskaita. Statistinės informacijos pateikimo Lietuvos statistikos departamentui grafikais kasmet atnaujinami;

49.2. kiekvieno mėnesio 20 d. LŽŪMPRIS valdytojais pateikiama surinkta statistinė informacija apie grūdų ir aliejinių augalų sėklų supirkimo kiekius ir kainas, pardavimo, perdirbimo ir atsargų kiekius.

50. Pagal formą GS-3 kiekvieno mėnesio 20 d. LŽŪMPRIS valdytojais pateikiama surinkta statistinė informacija apie grūdų ir aliejinių augalų sėklų, priimtų ir išduotų iš laikinojo saugojimo, taip pat atsargų kiekius.

51. Pagal formą GS-4 kiekvieno mėnesio 20 d. LŽŪMPRIS valdytojais pateikiama surinkta statistinė informacija apie grūdų ir aliejinių augalų sėklų produktų gamybos, pardavimo kiekius ir pardavimo kainas.

52. Pagal formą GS-5 kiekvieną pirmadienį iki 12 val. (nuo rugpjūčio 10 d. iki rugsėjo 15 d.) ir kas pusmetį (vasario 15 d. ir rugpjūčio 15 d.) LŽŪMPRIS valdytojais pateikiami surinkti statistiniai duomenys apie derliaus nuėmimo eigą.

53. Pagal formą GS-6 du kartus per metus (rugpjūčio 30 d. ir rugsėjo 30 d.) LŽŪMPRIS valdytojais pateikiami surinkti grūdų ir aliejinių augalų sėklų kokybės rodikliai.

54. Pagal formą GS-8 vieną kartą per metus (iki balandžio 20 d.) ŽŪMPRIS valdytojais pateikiami surinkti statistiniai duomenys apie iššalusius žieminių pasėlių plotus.

55. Pagal formą GS-9 kiekvienais metais iki lapkričio 15 d. (pagal Komisijos reglamento (EB) Nr. 1709/2003 3 straipsnio 1(a) dalį) Europos Komisijai interneto svetainėje <https://webgate.ec.europa.eu/agriportal/awaiportal> pateikiama einamųjų metų rugpjūčio 31 d. turimų ryžių atsargų deklaracija.

56. Visa surinkta statistinė informacija skelbiama ŽŪIKVC administruojamose interneto svetainėse www.vic.lt ir www.produktukainos.lt, oficialiajame informaciniame statistiniame leidinyje „AgroRINKA“, pusmetiniame statistiniame leidinyje „Lietuvos žemės ūkis. Faktai ir skaičiai“ ir Oficialiosios statistikos portale <http://osp.stat.gov.lt/>.

57. Statistinė informacija teikiama pagal užklausas ŽŪIKVC teisės aktų nustatyta tvarka.

XIV SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

58. Pasikeitus Metodikoje nurodytų teisės aktų reikalavimams, taikomos šių teisės aktų aktualių redakcijų nuostatos.

59. Pasikeitus Metodikos 7 punkte nurodytų teisės aktų reikalavimams Metodika yra peržiūrima ir, esant poreikiui, keičiama.

60. ŽŪIKVC privalo užtikrinti gautų duomenų konfidencialumą, tvarkyti jų apskaitą ir duomenis saugoti, kaip nurodyta Taisyklių VI skyriuje.
